

Uluslararası Rüşvet ve Yolsuzluk Bilinci

İçerik

1

Giriş

2

Rüşvet Önleme Yasaları ve Sözleşmeleri

- Genel Bakış
- FCPA
- Birleşik Krallık Rüşvet Kanunu
- AB Sözleşmesi
- OECD Sözleşmesi

3

Rüşvetin Öğeleri

- Genel Bakış
- Devlet Yetkilileri
- Değerli Herhangi Bir Şey
- Uygunsuz Çıkar

4

Rüşvetten Kaçınma

- Genel Bakış
- Üçüncü Şahıs Konuları

1

Giriş

Kurgu;

UK Training Ltd. şirketinin müdürü olan Selim, aynı şirketin satış müdürü olan Funda ile Selim'in Londra'daki ofisinde buluşuyor.

Selim: Bu rakamlar gerçekten iyi görünüyor Funda. İtiraf edeyim, memnun oldum.

Funda: Harika, bunu duyduğuma sevindim! Gördüğün gibi bu yıl önemli bazı yeni müşteriler kazandık.

Selim: Çok iyi.

Funda: Şimdi sadece tüm AB idari personeli için çeşitlilik eğitimini geliştirmeye ilgili o AB sözleşmesini kazanabilmeyi umuyorum. Bu bizim için çok büyük bir başarı olur.

Selim: Yani henüz Hükümet Temsilciliğinden bir haber almadınız mı?

Funda: Hayır Selim hala bekliyoruz ve o sözleşme olmadan önümüzdeki yılın rakamları o kadar da iyi görünmez. Keşke sonucu öğrenmiş olsaydık.

Selim: Hemen endişelenmeyelim. Korhan'ın önümüzdeki ay İskoçya'daki golf turnuvasından döneceğini biliyorum, eminim o zamana kadar bir haber alırız.

Funda: Güzel, benden daha emin olmana sevindim. Ama belki de... belki de işleri hızlandırmasını sağlayabiliriz.

Selim: Aslında haklı olabilirsin Funda. Üstelik turnuvanın yapıldığı yerin yakınında boş bir tatil evim var...

Funda: Selim ben öyle demek istememiştim! Sözleşmeyi bize vermesi için ona evi ödünç vermek mi? Bu bana göre çok fazla rüşvet kokuyor.

Funda'nın da belirttiği gibi Selim tehlikeli bir yöne sapıyor. Bu planı uygulamaya koyarsa hem kendisinin hem de şirketinin itibarını tehlikeye atmış olacak.

Geçtiğimiz birkaç yıl içerisinde küresel iş ortamı değişmiştir. Firmalar daha geniş pazarlar ve daha büyük fırsatlar arayışı ile geleneksel sınırlarının dışına çıkıyorlar. Uluslararası ticarete yaşanan bu heyecan verici patlama, teknoloji ve internetteki sürekli gelişmeler ve iki taraflı ya da çok taraflı ticaret anlaşmaları ile de desteklenmiştir. Bu tür uluslararası gelişmeler dünyamızın küresel köyümüz haline gelmesine katkıda bulunmaktadır.

Ancak, başka bir ülkede (hatta kendi ülkenizde) iş yapmak, özellikle rüşvet ve yolsuzluğun mevcut olduğu ülkelerde bazı zorluklar getirebilir. Rüşvet bazen kendini çok açık bir şekilde gösterebilir, ancak rüşvet talepleri genelde hemen göze çarpmayabilir ve sizi hazırlıksız yakalayabilir. Bu durum hem sizin hem de şirketiniz için ciddi bazı hukuki sorunlara yol açabilir.

Rekabet neden bu kadar önemli?

Yolsuzluk, dünya çapında brüt yurt içi üretimini %17 oranında azaltmaktadır. Yolsuzluğun ekonomiye olan olumsuz etkisi, rüşvetin yaygın olduğu ülkelerde daha büyüktür ve çoğunlukla fakir ülkeler en çok etkilenenler arasındadır.

Yolsuzluğun önlenmesi, küresel ticaretin yararlarının daha kolay bir şekilde paylaşılması anlamına gelir.

Biliyor muydunuz?

Rüşvet önleme sözleşmeleri Üye Devletlerin benimsemeleri gereken belirli ilkeleri belirtse de, doğrudan kişilere ve topluluklara uygulanmaz. Örneğin, bir rüşvet önleme sözleşmesini 'ihlal ettikleri' için kişilere dava açılmaz. Fakat sözleşme uyarınca bir Üye Devlet tarafından yürürlüğe sokulan, geçerli bir rüşvet önleme yasasını ihlal ettikleri için dava edilebilirler.

Rüşvet ve yolsuzluğu önlemek ve uluslararası ticareti teşvik etmek için birçok uluslararası kuruluş, üye devletlerin belirli hükümler içeren rüşvet önleme yasalarını yürürlüğe sokmasını gerektiren rüşvet önleme sözleşmeleri oluşturmuşlardır.

Bu kuruluşlar arasında Birleşmiş Milletler, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, Amerika Devletleri Örgütü ve Afrika Birliği yer almaktadır. Dünya çapında çok sayıda ülke, bu sözleşmelere uygun olarak rüşvet önleme yasaları çıkarmışlardır.

2

Rüşvet Önleme Yasaları ve Sözleşmeleri

- Genel Bakış
- FCPA
- Birleşik Krallık Rüşvet Kanunu
- AB Sözleşmesi
- OECD Sözleşmesi

➤ Genel Bakış

Birçok ülkede özel şirketler arasında rüşvet yasaklanmış olsa da, biz kamu sektöründe, özellikle de devlet yetkililerine rüşvet verilmesi konusunda odaklanacağız.

Rüşvetin bu biçimi genellikle, uygunsuz bir çıkar elde etmek için değerli herhangi bir şey sunarak bir devlet yetkilisini etkileme eylemi olarak tanımlanır.

Rüşvet Önleme Yasaları ve Sözleşmeleri

Bu eğitimde küresel şirketlere uygulanma olasılığı en yüksek olan dört yasa ve sözleşmenin rüşvet önleme hükümlerine odaklanacağız.

Uluslararası alanda veya yurtdışında iş yapmaya başlamadan önce bu yasalar ve sözleşmeler hakkında genel olarak bilgi sahibi olmanız önemlidir.

Rüşvet önleme yasalarının ihlal edilmesi, potansiyel olarak milyonlarca Euro'luk para cezaları ve hatta bazı durumlarda hapis cezaları da dahil olmak üzere sert cezaların verilmesine yol açabilir.

FCPA

Birleşik Devletler'deki Yurtdışı Yolsuzluk Uygulamaları Yasası (FCPA), yabancı (ABD'den olmayan) devlet yetkililerine rüşvet verilmesiyle birçok yoldan mücadele etmeyi amaçlar.

BK Rüşvet Kanunu

Birleşik Krallık'ın Rüşvet Kanunu daha geniş kapsamlıdır. Yurtdışındaki ve yurtdışındaki (BK'tan olmayan) devlet yetkililerine rüşvet vermeyi yasaklamanın yanı sıra, özel sektörde de rüşveti yasaklar.

AB Sözleşmesi

Avrupa Birliği Sözleşmesi (AB Sözleşmesi) geniş kapsamlı rüşvet önleme kuralları sağlamaktadır.

OECD Sözleşmesi

Birçok ülkede yolsuzlukla mücadele etmeyi hedefleyen Rüşvetle Mücadeleye yönelik Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü Sözleşmesi'dir.

FCPA

FCPA, ABD dışındaki devlet yetkililerine, siyasi adaylara ve siyasi partilere rüşvet verilmesini yasaklar. FCPA ayrıca kamu kuruluşlarının bu tür rüşvetleri gizleyecek şekilde muhasebe kayıtlarında sahtecilik yapmasını yasaklar.

FCPA'nın rüşvet yasağı ABD şirketleri, vatandaşları ve ABD'de ikamet edenler için geçerlidir; burada rüşvetle ilgili faaliyetlerin ABD veya başka bir yerde meydana gelip gelmemesi önemli değildir. Dolayısıyla, örneğin bir Fransız devlet yetkilisine rüşvet vermek için banka havalesi yapan bir ABD vatandaşı, banka havalesini ister Birleşik Devletler'den ister Fransa'dan yapmış olsun, FCPA'yı ihlal etmiş sayılır.

Ayrıca ABD şirketleri de yabancı bağlı şirketlerinin, çalışanlarının ve temsilcilerinin ihalelerinden sorumlu tutulabilir.

FCPA

Ek olarak, FCPA ABD dışındaki yetkililere rüşvet vermek üzere ABD posta hizmetlerini veya diğer devletler arası ticaret biçimini kullanan ABD dışındaki şirket ve bireyler için de geçerlidir. Bu nedenle, örneğin, Fransız bir devlet yetkilisine rüşvet vermek için elektronik para transferleri yöntemini kullanan bir Japon vatandaşı, para transferini ABD’de başlatırsa FCPA’nın kapsamındadır.

Ayrıca, ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu’na (SEC) rapor vermek durumunda olan ABD dışındaki şirketler de FCPA’ya tabidir. Buna örneğin, hisseleri New York Borsası’nda veya NASDAQ’da işlem gören bir İngiliz şirketi dahildir.

BK Rüşvet Kanunu

Birleşik Krallık Rüşvet Kanunu, kamu sektörüyle, işe veya işe alımla ilgili işlevleri uygunsuz şekilde yerine getirmesi karşılığında herhangi birine (yalnızca devlet yetkililerine değil) rüşvet verilmesini yasaklar.

Buna, örneğin yeni iş karşılığında başka bir şirketin satın alma temsilcisine komisyon ödemek de dahildir. Birleşik Krallık Kanunu ayrıca, bu gibi bir rüşveti istemeyi veya kabul etmeyi de herkese yasaklar.

Biliyor muydunuz?

“Uygunsuz”;

- taraflı veya kötü niyetli ya da
- itibar edilen konumu kötüye kullanarak anlamına gelir.

BK Rüşvet Kanunu

Birleşik Krallık Rüşvet Kanunu ayrıca, resmi görevlerini yerine getirirken gösterdikleri performanslarını etkileme ve bunun sonucunda işle ilgili bir çıkar elde etme niyetiyle yabancı devlet yetkililerine rüşvet verilmesini de yasaklar.

Ek olarak Birleşik Krallık yasaları uyarınca kurulmuş veya burada iş yapan ticari bir kuruluş, kendisiyle bağlantılı (bir çalışan veya temsilci gibi) işletme adına rüşvet verirse, bu durumdan kusursuz sorumlu tutulur.

Bu sorumluluk, rüşvet suçunun nerede işlendiğine, kuruluşun bunun için yetki verip vermediğine hatta haberi olup olmadığına bakılmaksızın geçerlidir.

Bununla birlikte kuruluş, rüşveti önlemek için yeterli prosedürleri hayata geçirdiğini kanıtlayabilirse, bu sorumluluktan kurtulabilir.

AB Sözcüşmesi

Avrupa Birliği Üyesi Ülkeler Avrupa Birliği Sözcüşmesi uyarınca, AB veya Üye Devlet'in devlet yetkililerine rüşveti yasaklayan yasaları yürürlüğe sokmak zorundadırlar.

Ayrıca bu yasalar, AB dışında bulunan kişiler veya topluluklar için de geçerlidir.

Örneğin, Çinli bir şirket Çin ziyareti sırasında İspanyol bir AB yetkilisine rüşvet vermeye çalışırsa, İspanya bu Çinli şirkete karşı harekete geçebilir.

AB Sözleşmesi

Herhangi biri birden fazla AB Üyesi Devlet'in rüşvet önleme yasalarını ihlal ederse, konu ile kimin ilgileneceğine olayla ilgili Üye Ülkeler karar verir.

Rüşvet olayı bir Üye Devlet'te meydana geldiyse veya yetkili, şirket ya da şirket çalışanları bu üye devlettense, söz konusu Üye Devlet bu davaya bakabilir.

Biliyor muydunuz?

AB Söleşmesi her Üye Devlet'in, sözleşmenin hükümlerinin herhangi bir şekilde ihlal edilmesi durumunda etkili, orantılı ve caydırıcı cezalar uygulamasını şart koşar. Ciddi bazı durumlarda, bu cezalar özgürlük hakkının elden alınmasını ve dolayısıyla suçluların iade edilmesini içerebilir.

OECD Sözleşmesi

Yolsuzlukla mücadele etmek için oluşturulan diğer bir önemli yapı da, 38 ülke tarafından kabul edilen OECD Sözleşmesi'dir. Çoğu Avrupa ülkesinin yanı sıra ABD, Avustralya ve diğer pek çok ülke de OECD Sözleşmesi'ni onaylamıştır.

Bu ülkelerin tümü, iş faaliyetlerinin nerede yapıldığına bakılmaksızın, söz konusu ülkelerin vatandaşlarının ve uyruklarının devlet yetkililerine rüşvet vermesini yasaklayan yasaları benimsemişlerdir.

Genel ifadelerle özetlemek gerekirse, yasalar ve sözleşmeler şu şekilde uygulanır:

FCPA, ABD şirketleri, vatandaşları ve bu ülkede ikamet edenler ve SEC'ye rapor veren yabancı şirketler için geçerlidir. FCPA ayrıca ABD'de rüşvet olaylarına karışan ABD'den olmayan şirketler ve kişiler için de geçerlidir.

İlgili suça bağlı olarak, BK Rüşvet Kanunu BK uyruklular, burada ikamet edenler ve BK şirketlerinin yanı sıra Birleşik Krallık'ta iş yapan BK'den olmayan kuruluşlar ve ortaklıklar için de geçerlidir.

Biliyor muydunuz?

Rüşvet gibi bir işlem veya suçu işleyen kişi veya kuruluş bir ya da daha fazla ülkenin veya ulusal yargı alanının yasalarına tabi olabilir.

3

Rüşvetin Öğeleri

- Genel Bakış
- Devlet Yetkilileri
- Değerli Herhangi Bir Şey
- Uygunsuz Çıkar

➤ Genel Bakış

Daha önce de söz edildiği gibi kamu sektörüne yönelik rüşvet, uygunsuz bir çıkar elde etmek üzere değerli herhangi bir şey sunarak bir devlet yetkilisini etkileme eylemi olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanımın üç ana ögesi vardır: Devlet yetkilisi, değer taşıyan her şey ve uygunsuz çıkar. Bu iç öge de, belirli çağrışımlara ve pek çok durumda ilk başta anlaşılandan daha geniş anlamlara sahiptir.

Öncelikle, FCPA, BK Rüşvet Kanunu ile AB ve OECD Sözleşmeleri kapsamında kimin özellikle devlet yetkilisi kabul edildiği konusunda odaklanacağız.

Biliyor muydunuz?

Bir ödemenin fiilen yapıldığından emin değilseniz bile, rüşvetten suçlu olabilirsiniz. FCPA uyarınca, bir şirketin kendi adına rüşvet verileceğinden şüphelenmesini gerektirecek sebepler varsa, ancak şirket bu bilgileri görmezden geliyorsa, sorun yaşayacaktır. Daha önce de gördüğümüz gibi, BK Rüşvet Kanunu uyarınca, çalışanları veya temsilcileri tarafından ödenen rüşvetler söz konusu olduğunda, şirkette başka birinin bunu bilip bilmediğine bakılmaksızın ve şirket rüşveti önlemek için yeterli prosedürleri hayata geçirdiğini kanıtlayamadığı sürece, bu durumdan sorumlu tutulur.

➤ Devlet Yetkilileri

FCPA, ABD dışındaki bir devlet dairesi veya makamında çalışan herhangi bir kişi veya hükümet içinde karar verme yetkisine, devlet faaliyetlerini etkileme kapasitesine ya da ABD dışındaki devlet adına resmi olarak hareket etme yetkisine sahip herhangi bir kişi olarak tanımlanan, ABD'den olmayan görevliler için geçerlidir. Ayrıca, devletin sahip olduğu işlemler için de geçerlidir.

Yabancı yetkili tanımı ayrıca uluslararası bir kamu kuruluşu (örneğin, Birleşmiş Milletler veya Dünya Bankası) ya da ABD dışındaki bir siyasi parti adına resmi sıfatla hareket eden tüm yetkili, çalışan ve kişileri de içerir.

ABD dışındaki siyasi parti yetkileri ve ABD dışında devlet makamları için aday olan kişiler de yabancı yetkililer olarak kabul edilir.

BK Rüşvet Kanunu 'yabancı devlet yetkilisi' ni, Birleşik Krallık dışında bir yasama, yürütme veya yargı makamına sahip ya da bir kamu görevini yerine getiren kişi olarak tanımlanır.

Ayrıca Birleşmiş Milletler gibi genel uluslararası kuruluşlardaki görevliler de devlet yetkilisi olarak kabul edilir.

AB Sözleşmesi, AB veya bir Üye Devlet'in yetkilileri için geçerlidir.

Bunlar aşağıdakileri içerir:

- Avrupa Komisyonu, Avrupa Konseyi, Avrupa Adalet Divanı, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Merkez Bankası'ndaki yetkililerin yanı sıra diğer AB çalışanları
- AB için, AB yetkilileri veya diğer çalışanlar tarafından gerçekleştirilen işle eşdeğer geçici bir işi yapan kamu kuruluşundaki veya özel sektördeki kişiler
- AB Üye Devletleri'nden birindeki ulusal yetkililer

Her ülke ulusal yetkililerin kimler olacağına kendisi karar verdiğiinden, kimin ulusal yetkili olarak kabul edilip edilmediği ülkeden ülkeye değişir.

OECD Sözleşmesi, yine OECD'nin başka bir ülkedeki bir yasama, yürütme veya yargı makamına sahip kişiler olarak tanımladığı yabancı devlet yetkilileri için geçerlidir. Bu ayrıca NATO gibi uluslararası kuruluşlardaki yetkilileri veya temsilcilikleri de içerir.

Örneğin, OECD Sözleşmesi'ni benimsemiş bir ülkedeki (A Ülkesi) bir kişi başka bir ülkedeki (B Ülkesi) devlet yetkilisine rüşvet verirse, söz konusu yetkili OECD Sözleşmesi çerçevesinde yabancı kamu yetkilisi olarak kabul edilir.

Bu durumda genel olarak baktığımızda;

FCPA, ABD dışındaki görevlilere rüşvet verilmesini,

BK Rüşvet Kanunu diğerlerinin yanında BK'den olmayan devlet yetkililerine rüşvet verilmesini,

AB Sözleşmesi AB ve Üye Devletler'deki yetkililere rüşvet verilmesini,

OECD Sözleşmesi başka bir ülkedeki yetkililere rüşvet verilmesini,

kapsar.

Ek olarak, birçok ülke FCPA, BK Rüşvet Kanunu, AB veya OECD hükümlerinin kapsamında olmayan devlet yetkililerine rüşvet verilmesini yasaklayabilecek ulusal rüşvet yasalarına sahiptir.

Burada önemli olan nokta, iş sürecinde yaptığınız her ödeme veya teklif ettiğiniz her hediye ya da eğlence için rüşvet konusunu göz önünde bulundurmanız gerektiğidir.

➤ Değerli Herhangi Bir Şey

Artık çeşitli rüşvet yasaları çerçevesinde kimlerin devlet yetkilisi olarak kabul edildiğini bildiğinize göre, tekrar rüşvetin tanımını ve özellikle 'değerli herhangi bir şeyin' rüşvet olabileceği olgusunu ele alalım.

Değerli herhangi bir şey, adı üstünde değerli olan her şeydir. Bunun büyük miktarlarda para veya pahalı bir otomobil olması gerekmez.

Hatta verilmesi bile gerekmez.

FCPA, BK Rüşvet Kanunu, AB Sözleşmesi ve OECD Sözleşmesi çerçevesinde hediye sözü vermek veya teklifinde bulunmak da rüşvet sayılmaktadır. Bu araçlardan hiçbiri bir minimum değer belirtmez. Burada asıl olan, devlet veya yetkilisine verilen herhangi bir miktardaki para veya hediye, amacı sayılabileceğidir.

Hediyeler ve seyahat masrafları dikkat edilmesi gereken önemli alanlardır. Herhangi bir hediye veya ödemenin rüşvet olup olmadığını belirlemeye çalışıyorsanız yöneticinizden veya hukuk departmanı ya da uygunluk departmanı gibi şirketinizdeki ilgili departmandan size yardımcı olmasını isteyin. Ayrıca ayrıntılı olarak kayıt tutmanız ve bu tür tüm hediyeleri kaydetmeniz gerekir. Pahalı bir saat gibi hediyeler net bir şekilde yolsuzluk izi taşır. Ancak, normal iş sürecinde sunulan hediyeler veya geleneklere uygun olarak verilen hediyeler, duruma ve geçerli politika ve yasalara bağlı olarak kabul edilebilir veya edilmeyebilir.

Örneğin,

BU Inc. , AB gıda güvenliği mevzuatında gelişmelerle ilgilenen bir ABD şirkettir. Şirket temsilcileri bazı konuları görüşmek üzere bir Avrupa Parlamentosu Üyesi (APÜ) ile toplantı düzenler. Toplantının sonunda APÜ'ye, BU logolu bir beyzbol şapkası ve tişört verilir.

Bunların rüşvet veya değerli eşya olarak kabul edilme olasılığı düşüktür.

Belirli bir hediyeyle yasalar ve şirketinizin politikaları uyarınca izin veriliyor olsa bile, bunun uygun bir zamanda, uygun koşullar altında ve uygun şekilde, örneğin gizlice değil de açık bir şekilde ve nakit dışında farklı bir biçimde verildiğinden emin olun.

Yine, şirketinizin bu türden konularla ilgili olarak sahip olabileceği tüm politikalara uygun davranın ve hediyeyle doğru bir şekilde belgelediğinizden emin olun.

➤ Uygunuz Çıkar

Artık kişilerin devlet yetkilisi olup olmadığına nasıl karar vereceğinizi ve rüşvet bağlamında ‘değerli herhangi bir şey’ kavramının hangi ölçüde geçerli olduğunu biliyorsunuz.

Rüşvet tanımının üçüncü ögesi, değerli herhangi bir şeyin uygunuz çıkar sağlama amacını taşımasıdır.

Şimdi tekrar Lesotho'daki rüşvet vakasına dönelim. Üst düzey yöneticiye rüşvet veren şirketler bunu su projesindeki ihaleleri almak için yapmıştı. Diğer bir deyişle, yöneticiye bu parayı diğer rakiplerin zararına olacak şekilde cazip sözleşmeler kazanarak, uygunsuz çıkar sağlamak için vermişlerdir.

Rüşvet tanımının diğer ögeleri gibi bu ögede de genellikle uygunsuz çıkar tanımlayan net çizgiler yoktur. Hatta bazı rüşvet önleme yasalarında uygunsuz çıkar sağlayıp sağlamadığınız önemli değildir. Burada asıl olan unsur, sizden ödeme yapmanızın istenebileceği durumları bilmek ve ödeme amacının uygun olup olmadığına karar vermektir.

AB Sözcleşmesi, OECD Sözcleşmesi ve BK Rüşvet Kanunu'nun aksine, FCPA rutin devlet faaliyetlerini kolaylaştırmak veya hızlandırmak için yapılan ödemelerde bir istisnaya sahiptir. Uygunuz çıkar bağlamında, bu tür bir istisna, ödemenin rüşvet olup olmadığını belirlemeyi zorlaştırabilir.

Bu kolaylaştırma ödemeleri, aşağıda belirtilenler gibi zaten hak sahibi olduğunuz bir konunun gerçekleştirilmesini hızlandırmak veya güvence altına almak için yetkililere yapılan küçük miktarlı ödemelerdir:

- İzin, lisans veya başka resmi belgeler almak
- Vize veya çalışma izni gibi resmi belgelerin işlenmesi
- Polis koruması almak
- Telefon, elektrik ve su hizmeti almak

FCPA uyarınca ABD dışındaki devletlerin yetkililerine yalnızca rutin bir devlet faaliyeti için ödeme yapılabilir.

FCPA, ABD dışındaki devletlerin yetkililerine yapılacak ödemelere bazı durumlarda izin verilmektedir; ancak yalnızca gümrükten geçmek, ruhsat çıkarma, telefon hizmeti sağlama veya evrakları işleme sokma gibi 'rutin' devlet faaliyetleri söz konusu olduğunda. Bunların arasında yetkilinin bir şeyi yapıp yapmayacağına karar verebilecek özgürlüğe sahip olduğu durumlar yer almaz; çünkü bu gibi durumlarda yapacağınız ödeme yetkiliyi sizin lehinize veya aleyhinize etkileyebilir. **Bir ödemenin yaygın olması rutin olduğu anlamına gelmez.** Ayrıca, FCPA bu gibi ödemelere izin veren az sayıdaki rüşvet yasalarından biridir. Bir devlet yetkilisine herhangi bir ödeme yapmadan önce şirketin hukuk departmanı veya uygunluk departmanı gibi ilgili departmana danışın.

İlk On

Bir işi kazanmak veya uygunsuz başka bir iş avantajı elde etmek için devlet yetkililerine rüşvet ödemek, uluslararası ve ulusal rüşvet yasaları ve sözleşmeleri tarafından yasaklanmıştır.

Dolaylı yollarla ödense bile, rüşvet yasadışıdır.

Bir ödeme yapıldığından emin değilseniz bile, rüşvetten sorumlu tutulabilirsiniz.

Rüşvet, değerli herhangi bir şey olabilir.

FCPA, uyarınca ABD dışındaki devletlerin yetkililerine yalnızca rutin bir devlet faaliyeti için ödeme yapılabilir.

Bir AB yetkilisine veya AB üyesi ülkelerden birindeki bir yetkiliye rüşvet verilmesi, AB Sözleşmesi tarafından tamamen yasaklanmıştır.

Bir devlet yetkilisine, arkadaşlarına veya ailesine yapılan iş teklifi bir rüşvet olabilir.

Devlet yetkililerine yapılan tüm ödemelerin kayıtlarını doğru bir şekilde tutmak büyük önem taşır.

Bir rüşvet olasılığını işaret eden tehlike sinyallerine karşı tetikte olun.

Satış temsilcilerinizin ehil ve saygın kişiler olduklarından emin olun.

Devlet yetkilisi belirli bir tedbirin alınıp alınmayacağına karar verebilecek takdire sahipse, bu istisna geçerli değildir. Bazı durumlarda, bu, şirketin başka bir zaman yapılmasını düşündüğü faaliyetlerin zamanlaması konusundaki takdirleri bile kapsar.

Sadece yaygın olarak yapılması yüzünden, ödemenin rutin bir devlet faaliyeti için yapıldığı düşüncesine kapılmayın. Ödeme yaygın olarak yapılıyor olabilir, ancak devlet yetkilisi sizin talebinizi yerine getirip getirmeyeceğine kendisi karar veriyorsa, büyük olasılıkla bu rutin bir devlet faaliyeti değildir ve yetkilinin kararını etkilemek için yapılacak bir ödemeye de büyük olasılıkla izin verilmez.

Bir tedbirin rutin olup olmadığına karar vermek genelde oldukça zordur. Bunun yanında FCPA'nın, dünyada kolaylaştırma ödemelerine izin veren az sayıdaki rüşvet önleme yasalarından biri olduğunu da unutmayın.

Örneğin, BK Rüşvet Kanunu buna izin vermez. Bu yüzden, bunun rutin bir devlet faaliyeti olduğunu düşünseniz bile, bir devlet yetkilisine herhangi bir ödeme yapmadan önce şirketin hukuk departmanı veya uygunluk departmanı gibi ilgili departmana danışmalısınız.

Artık rüşvet söz konusu olduğunda kendinizin ve şirketinizin başını ne kadar kolay bir şekilde derde sokabileceğinizi anlamış olmanız gerekir.

Rüşvet ve yolsuzluğu kapsayan çok farklı ulusal ve uluslararası yasalar nedeniyle, kişi ve şirketler için hangi yasalara tabi olduklarını ve nasıl hareket etmeleri gerektiğini belirlemek zor olabilir. Bunun sonucunda, şirketler genellikle çalışanlarının farkında olması gereken durumları içeren bir yolsuzluk önleme politikası uygulamayı seçerler.

Bu tür bir politika

genellikle çalışanlara bir rüşvet vakasıyla karşı karşıya kaldıklarında nasıl hareket etmeleri gerektiğini belirtir.

Her zaman olduğu gibi, daha fazla yardım için şirketin hukuk departmanı veya uygunluk departmanı gibi ilgili departmanına başvurun.

4

Rüşvetten Kaçınma

- Genel Bakış
- Üçüncü Şahıs Konuları

➤ Genel Bakış

Kurgu;

Sedef, şirketi olan Asteroid Bank için çok önemli bir yükselen pazar olan Güney Amerika'da yeni bir ofis açmaktadır. Sedef, altı hafta önce sözleşme yaptığı bir satış temsilcisi olan Nuray'la telefonda konuşmaktadır.

Sedef: Nuray, az önce harcama raporunu aldım ve burada şu bir kasa Fransız şarabı gibi konuşmamız gereken bazı kalemler var.

Nuray: Tabii, hiç sorun değil. Maliye bakanı o şarabı çok sevdiğinden, kendisiyle görüşmeye gittiğimde kendisine o şaraptan bir kasa götürdüm.

Sedef: Ama Nuray bu kasa için 600 Sterlin harcanmış!

Nuray: Şimdi Sedef, ben bu kişiyle geçmişte çalıştım ve burada bu tür hediyeler sıradan sayılıyor. Ona elim boş gitseydim çok fazla ilerleme sağlayamazdım.

Sedef: Nuray, dediğin doğru olabilir ama potansiyel müşterilere pahalı hediyeler vermenin politikamıza aykırı olduğunu biliyorsun. Seninle çalışma sözleşmesi yaparken bu konuyu ayrıntılı olarak görüşmüştük. Bu çok fazla rüşvet görüntüsü veriyor.

➤ Üçüncü Şahıs Konuları

Her şirketin rüşvet riskini azaltmak için bazı adımlar atması gerektiği çok açıktır. Sedef'in de az önce öğrendiği gibi, ürünlerinizi pazarlamak veya şirketiniz adına devlet yetkilileriyle irtibat kurmak için çalışanlarla sözleşme yaptığınızda bu riski azaltmak için atabileceğiniz önemli adımlar vardır.

Firmanızın uygun niteliklere sahip kişilerle sözleşme yapması, sizin de bunu açıklama gerektirmeyen nedenlerle yapmanız önemlidir.

Örneğin, kişi aşağıdaki özelliklere sahipse sözleşme yapılması önerilmez:

- Devlet yetkilileriyle aile bağlarına veya iş ilişkilerine sahipse
- Yolsuzluklarıyla ünlüyse
- Yazılı bir rüşvet ve yolsuzluk önleme anlaşması imzalamayı reddediyorsa

Sedef Nuray'ın iş yöntemlerini çok geç öğrenmiş olabilir ama siz onun hatasından ders alabilirsiniz. Şirketinizi devlet yetkilileri nezdinde temsil etmek üzere kişi veya firmalarla sözleşme yaparken bu genel soruları sormanız zorunludur:

- Kişinin eğitim durumu ve çalışma geçmişi nedir?
- Kişi, kamu yetkilisi olan iş ortaklarına veya aile üyelerine sahip midir?
- Kişi veya şirket ne kadar süredir iş yapmaktadır?
- Kişi bir devlet kurumunda çalışmış mıdır veya geçmişte firmanın sahibi devlet olmuş mudur?
- Kişinin geçmişinde herhangi bir rüşvet kanıtı var mıdır?
- Kişi veya firmanın itibarı nedir?

Ayrıca, bir temsilciyi veya danışmanı işe almadan önce aşağıdaki uyarı işaretlerine dikkat edin:

Danışman bu tür anlaşmaların yerel olarak uygulanamayacağını öne sürerek, rüşvet vermeyeceğini belirten bir rüşvet önleme anlaşmasını imzalamaktan kaçınıyor.

Aşırı yüksek komisyon talep ediyor veya komisyonlarının iki ayrı ödemeye veya iki ayrı hesaba bölünmesini istiyor. Karmaşık ödeme yapısı istekleri, komisyonun bir kısmının rüşvet için kullanıldığı anlamına gelebilir.

İş kazanmak için kullandığı yöntemleri açıklamaktan kaçınıyor.

Sözleşme imzalamadan önce temsilcileri veya danışmanları dikkatli bir şekilde incelemek çok önemlidir.

Unutmayın, şirketin rüşvet ödemesini bizzat yapması veya temsilci gibi başka birilerine yaptırmaması önemli değildir. Şirket, birinin kendisi adına uygunsuz bir ödeme yaptığını biliyorsa veya buna inanması için yeterli sebebi varsa, FCPA uyarınca ödemediği şirket sorumludur. BK Rüşvet Kanunu uyarınca ise konu hakkında bilgisi olmasa dahi ödemediği şirket sorumlu tutulur. Şirketin rüşveti önlemek için yeterli prosedürleri hayata geçirmiş olması o şirketi sorumluluktan kurtarır.

Bu nedenle, şirketinizi temsil etmesi için herhangi bir temsilci veya danışmanla sözleşme imzalamadan önce gereken tüm adımları atmanız ve yalnızca dürüstlüklerinden tamamen emin olmanız halinde bu kişilerle sözleşme imzalamanız gerekir.

Özet;

Artık rüşvet, rüşvetin önlenmesi için oluşturulan yasaların ve sözleşmelerin bazıları ve rüşvetin nasıl önleneceği hakkında bilgi edindiniz. Uluslararası alanda iş yaparken aşağıdaki konuları aklınızda tutun:

- Başlıca rüşvet önleme yasalarından ve sözleşmelerinden biri veya daha fazlası geçerli olabilir ve bu yasalar geçerli olmasa bile bir ülkenin ulusal rüşvet yasaları geçerli olabilir.
- Devlet yetkilisine yapılan bir ödeme, uygunsuz bir çıkar karşılığında değerli herhangi bir şey verdiğinizde veya verme taahhüdünde bulunduğunuzda rüşvet sayılır.
- Potansiyel temsilciler ve danışmanlar hakkında kapsamlı araştırmalar yaparak ve bu kişilerin bir rüşvet önleme anlaşması imzalamaya istekli olduğundan emin olarak rüşveti ve onun sonuçlarını önlemeye yardımcı olabilirsiniz.

Özet;

Rüşvet önleme yasalarının ihlal edilmesi sonucunda verilen doğrudan cezaların ağır olduğunu unutmayın. Bunlar ağır para cezalarını ve bazı durumlarda hapis cezasını içerebilir.

AB’de sicilinize bu tür bir yanlış davranış kaydının işlenmesi, şirketinizin kamu sektörü ihalelerine kasıtlı olarak alınmaması ile sonuçlanabilir.

Özet;

İhlaller, siz ve şirketiniz için daha az belirgin sonuçlara da yol açabilir. Devlet yetkililerine rüşvet vermek, sadece sizin değil şirketinizin de itibarını tehlikeye atar. Yolsuzlukla ilişkili olumsuz tanıtım, size ve şirketinize duyulan güveni azaltır.

Bu nedenle, bir sözleşmeyi elde tutmak veya yeni bir pazara girmek için bir devlet yetkilisinin yardımını satın almak cazipmiş gibi görünse de, uzun vadede rüşvet kesinlikle akıllıca bir iş kararı değildir.

Bu tür bir eğitim rüşvet veya yolsuzluk uygulamalarıyla ilgili olarak sormak isteyebileceğiniz her soruya cevap veremez ve hukuki öneri niteliği taşımaz.

Burada ele alınan konulardan herhangi biriyle ilgili spesifik sorularınız varsa, şirketinizin hukuk departmanı veya uygunluk departmanı gibi ilgili departmanına başvurun.

Teşekkürler

